

Plan mot kränkande behandling

Hemmanets förskola

Ansvarig rektor: Susann Israelsson

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vårt förhållningssätt präglas av Sundsvalls kommuns vision: *Tillsammans släpper vi skaparkraften fri och bygger ett hållbart Sundsvall med plats för alla.*

- MOD: Modet att stå upp för barnets bästa
- HELHETSSYN: Allas lika värde – Allas rätt till sitt bästa jag
- ÖPPENHET: Våga vara ”konstruktivt granskande vänner”

Vårdnadshavaren skall med tillit och trygghet kunna lämna sitt/sina barn hos oss under dagarna. Där trygghet och tillit står som en garant för att barnen skall få utveckling, lärande och omsorg som bildar en helhet.

(utdrag ur Ledarplanen för Hemmanets förskola)

Hemmanets förskolas verksamhet skall genomsyras av att alla människor är olika och kan ha olika behov utifrån där de är i livet och i sin livssituation. Man skall som barn på förskolan vara ”väntad” på och längta till sin förskola.

Hemmanet förskolas värdeord: **Trygghet-Lärande-Framtidstro.**

Arbetssätt:

Här ska råda ett öppet och accepterande förhållningssätt där alla respekteras. Alla barn har rätt att bli sitt bästa *jag*. Vi har ett gemensamt ansvar för våra barn på förskolan.

Vårt utgångsläge är att det är den utsatta som äger sin upplevelse. Vi arbetar främjande genom att vi vuxna har ett här/närvarande tänk i arbetet samt att det skall vara ett gott samarbete mellan förskola och hem.

Vi arbetar systematiskt med Kvalitetsindikatorn ”Atmosfär, organisation och lärmiljö” Varje arbetslag gör en självvärdering och utifrån denna görs en överenskommelse för både enskilt arbetslag samt för Hemmanet som helhet.

Vi har en medveten tanke kring vår organisation av verksamheten, dels av våra pedagogiska miljöer och vårt pedagogiska material, dels hur barnen grupperas och pedagogernas placering.

Barns integritet: Att känna trygghet i sin identitet innefattar att vara medveten om sin kroppsliga och personliga integritet. Vi arbetar aktivt för att barnen på olika sätt ska få utveckla en trygg identitet. Det kan innebära ex. att som vuxen hjälpa barnet att förstå sina egna signaler. Vi ska hjälpa barnet att berätta för en vuxen om någon kränker hans integritet.

Ljudfil från Skolverket: <https://soundcloud.com/skolverket/forsta-utkast-mastrad>

Vi har genom kollegialt lärande fått en ökad medvetenhet om vårt förhållningssätt och på så sätt kan vi stärka arbetssättet för en ökad likvärdighet.

Vi arbetar kontinuerligt med värdegrundsfrågor och gruppstärkande aktiviteter. Till hjälp har vi även ”Kompis- och Barnkonventionsmaterialet”

Plan mot kränkande arbete är en del av det dagliga arbetet och skall vara väl känt av oss som arbetar på förskolan.

Vårt förhållningssätt:

- Vi har ett respektfullt bemötande gentemot varandra.
- Vår övertygelse är att människan föds kompetent och med en drivkraft att vilja/göra gott.
- Vi uppmuntrar och stärker positivt beteende.
- Vi är med i konfliktlösning och stärker barnens förmåga att säga ifrån.
- Vi är goda förebilder – barn gör som vi gör.

3. Kartläggning av risker

Varje år gör vi en kartläggning med samtliga barn kring trivsel och otrygga platser i våra miljöer. Vi lämnar ut en frågeenkät till barnen på förskolan. Enkäten besvaras tillsammans med Vårdnadshavaren och återlämnas till förskolan där en utvärdering och dialog tillsammans med barnen sker.

De yngsta barnen svarar på frågorna tillsammans med pedagog och/eller tillsammans med vårdnadshavare.

Vi ser att detta är ett bra material för att kunna arbeta med tydligheten kring delaktighet, inflytande och kontinuitet.

Kotten gör trygghetsvandring med våra yngsta barn, dessa vandringar vara utspridda under hela läsåret.

Vi ser även att genom att dela grupperna under flera tillfällen under dagen skapar ett lugn samt ökad möjlighet att upptäcka nya relationer.

Utifrån frågeenkäten ställer vi oss även följande frågor:

- Hur ser läget ut på vår förskola? Vad är det vi ser?
- Vad kan förbättras?
- Hur gör vi det? Vilka insatser gör vi? Vilka mål?
- Vad har det gett för resultat?

Utifrån höstens enkät/trygghetsvandringar ser vi över lag att barnen känner sig både trygga och bekräftade på sin förskola.

Vi har de senaste åren arbetat kring LHU-Läran om hållbar utveckling. Efter att vi har haft fokus mot ekonomisk, ekologisk samt social hållbarhet med inriktning mot det pedagogiska perspektivet har vi detta år riktat in oss mot två av de Globala målen nr: 5 jämställdhet samt nr:10 minskad ojämlikhet. Till en början kommer det att vara inriktning mot oss vuxna som arbetar på förskolan, att vi arbetar normkreativt och med det utvecklar ett mer normkritiskt arbetssätt.

I samarbete med kommunens hållbarhetspedagog har vi startat ett pågående arbete på våra utvecklingsdagar, detta arbete kommer att sträcka sig över hela 2024

Vi kommer att genomlysa de olika diskrimineringsgrunderna (se bilaga längst bak i detta dokument) Under denna höst har vi påbörjat arbetet med kön och könstillhörighet genom att på våra utvecklingsdagar ha genomgång tillsammans och diskutera olika "case".

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Barn i vår verksamhet kan få en upplevelse av exkludering utifrån diskrimineringsgrunderna (se dok.längst bak i denna plan)	Alla människors lika värde, respekt för individen och ett demokratiskt klimat.	Bristande kunskaper hos oss vuxna trots goda föresatser.
Vår <i>Plan mot kränkningar</i> måste vara ett aktuellt & "levande" dokument		Risk att den "hamnar mellan stolar" i vår uppföljning av dokumentationsflödet.

4. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Vår plan mot kränkningar skall vara ett så kallat levande dokument.	Kontinuerliga avstämningar under läsåret. Särskilt under våra utvecklingsdagar.	Att vi säkerhetsställer närvaron av vårt "Likabehandlingsarbete" under hela läsåret	Noterat i vårt årshjul. Denna plan ligger i vår gemensamma dokumentmapp så

			arbetslagen kommer åt att göra noteringar i den under kommande läsår.
Fortsatt medvetenhet kring vikten av att våra miljöer/material skall vara både okodat & könsneutralt.		Ge våra barn möjlighet till olika tolkningar & perspektiv	

5. Delaktighet

- Vi återkopplar resultatet från kartläggningen med barnen, under en längre period.
- Hur vi arbetar med kompisböckerna och barnkonventionen
- Vår Plan mot kränkningar lyfts på våra utvecklingsdagar.

6. Förankring

Vi kommer att lyfta arbetet på varje utvecklingsdag under 2024 tillsammans med vår hållbarhetspedagog, vilket kommer även att vara noterat i vårt årshjul.

I övrigt se ovan.

7. Rutiner för akuta situationer

Rutiner för akuta situationer i en barngrupp:

- Vi vuxna agerar skyndsamt, att ge båda parter möjlighet att försonas.

Rutiner när barn kränker barn:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar pedagog.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och kultur ingår i kartläggningen.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

- Vi måste alltid vara modiga vuxna & ha barnets perspektiv främst.
- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare. Även samtal med berörd pedagog.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsoverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshinder.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

